

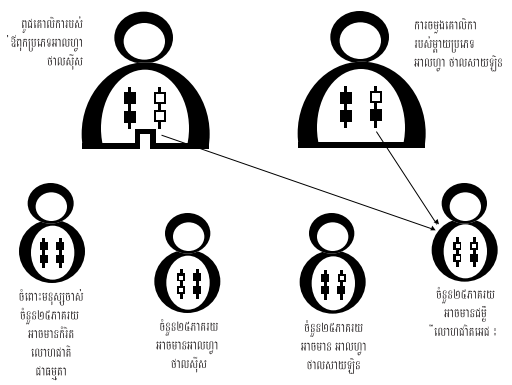
តើអ្នកមានជម្ងឺលោហជាតិអេដ ៖ ដោយរបៀបណា?

ជម្ងឺលោហជាតិអេដ ជាជម្ងឺកើតមានមកពីកំណើត។ ជម្ងឺនេះ ឆ្លងពីម្តាយ ឪពុកតាមពូជពង្ស។ បានសេចក្តីថា ជម្ងឺនេះ ជាជម្ងឺដែលកើតឡើងពីកំណើត ហើយអ្នកនឹងមានជម្ងឺនេះ ជាប្រក្រតីនៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នក។ ជម្ងឺនេះពុំមែនជាជម្ងឺឆ្លងទេ អ្នកពុំអាច "ឆ្លង" ជម្ងឺនេះពីអ្នកដទៃបានឡើយ។

លោហជាតិផ្សំឡើងដោយគោលការណ៍ប្រភេទ៖ ជាត

ប្រូតេអ៊ីនប្រភេទហ៊ីម គោលការណ៍ប្រភេទអាលហ្វា និង គោលការណ៍ប្រភេទបេតា នៅក្នុងឯកត្តជម្ងឺលោហជាតិអេដ ចំនួនគោលការណ៍ប្រភេទអាលហ្វា ដែលបង្កើតឡើងដោយ សារីរាងកាយមានចំនួនថយចុះ ក៏ដូចជានៅក្នុង ប្រភេទអាលហ្វាដែលត្រូវបង្កើតឡើង គឺបិតទៅលើការ បញ្ជាដែលមាននៅក្នុងគោលការណ៍កំណើតរបស់មនុស្ស ម្នាក់ៗ។

គោលការណ៍ដែលផ្តល់កំណើតនេះ (Gene) មាននៅគ្រប់ គោលការណ៍អស់នៃសារីរាងកាយ (លើកលែងតែគោលការណ៍ ឈាមក្រហម) ជាទូទៅក្នុងម្នាក់ៗ ទទួលគោលការណ៍ កំណើតចំនួនបួន គឺ២ពីម្តាយ និង២ពីឪពុក។ ជម្ងឺលោហជាតិអេដ កើតមានឡើងនៅពេលដែលក្មេងនោះ ទទួលគោលការណ៍ប្រភេទអាលហ្វាតែមួយ តាមធម្មតាមនុស្ស ម្នាក់ៗ ត្រូវទទួលគោលការណ៍កំណើតចំនួន៤។



បើសិនជាអ្នកប្រើ

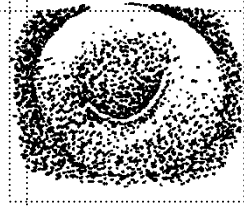
ថ្នាំដូចមានរាយឈ្មោះ ហើយអប្ប សារជាតិគីមី ឬក្តៅខ្លួន ហើយ/ ឬ មានលក្ខណៈសញ្ញាណភាពដូចខាងក្រោមនេះ សូមទាក់ទងនឹង វេជ្ជបណ្ឌិត ឬក្រុមសុខាភិបាលជាបន្តបន្ទាប់។ ឬទូរស័ព្ទទៅមន្ទីរពេទ្យកុមារអូកឡិន គិលានុបដ្ឋាកផ្នែកជម្ងឺខ្លះ គោលការណ៍កំណើត (៥១០) ៤២៥-៣៣៤៧។

លក្ខណៈរោគខ្លះៗ ដែលជាសញ្ញានៃរោគខ្លះឈាមដ៏ ធ្ងន់ធ្ងរ មានរួមទៅដោយ៖

- ស្បែកស្លេកស្លាំង ឬមានសម្បុរលឿង
- ភ្នែកមានសម្បុរលឿង
- ល្ងាត់ល្ងា
- ឈឺពោះអ ឈឺចង្កេះ
- ឈាមកពណ៌ក្រមេរ
- ទឹកមូតពណ៌លឿងក្រមេរ

ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែម អំពីជម្ងឺលោហជាតិអេដ សូមទូរស័ព្ទឬសរសេរសំបុត្រទៅ ៖ មន្ទីរពេទ្យកុមារអូកឡិន មជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាលជម្ងឺខ្លះគោលការណ៍ កំណើត នៅតំបន់ប្រទេសអាមេរិកខាងជើង ក្រសួងផ្នែកពិសោធន៍ / ផ្នែកពិសោធន៍ការដុះសាច់

Children's Hospital Oakland
Northern California Comprehensive Thalassemia Center
Department of Hematology/Oncology
747 52nd Street
Oakland, CA 94609
(៥១០) ៤២៥-៣៣៤៧ គិលានុបដ្ឋាកផ្នែកសុខាភិបាល
(៥១០) ៤២៥-៣១៦៥ ការផ្តល់វិវាទផ្នែកគោលការណ៍កំណើត
(៥១០) ៤២៥-៣៥៨៥ លេខបន្ថែម ៤៣៩៥ ផ្នែកផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។



ជម្ងឺខ្លះគោលការណ៍អាលហ្វា (អាលហ្វាថា លហ្សាស៊ីមា-Thalassemia)

ជម្ងឺលោហជាតិអេដ H

តើជម្ងឺលោហជាតិអេដ H (Hgb H) ជាអ្វីទៅ?

ជម្ងឺលោហជាតិអេដ H គឺជាជម្ងឺដែលកើតឡើងពីកំណើត ដោយឈាមនៅក្នុងរាងកាយរបស់យើងមានសភាព ខុសពីធម្មតា ជម្ងឺនេះធ្វើអោយរាងកាយរបស់យើងពុំអាច បង្កើតលោហជាតិបាន ហើយជាតម្លាមួយដែលបណ្តាល អោយមានជម្ងឺខ្លះឈាម។ ជម្ងឺខ្លះឈាម ក៏មានឈ្មោះថា "កំរិតឈាមមានចំនួនតិច"។

ជម្ងឺនេះ គឺជាប្រភេទជម្ងឺខ្លះគោលការណ៍អាលហ្វា ហើយ កើតមានឡើងជាទូទៅ នៅក្នុងចំណោមប្រជាជន ដែល មកពីប្រទេសចិន ហ្វីលីពីន វៀតណាម ថៃ ខ្មែរ លាវ និងប្រទេសអាស៊ីអាគ្នេយ៍ផ្សេងទៀត។

តើលោហជាតិគឺជាអ្វី?

លោហជាតិ គឺជាសារជាតិប្រូតេអ៊ីនមួយបែបដែលមាននៅក្នុង គោលការណ៍ឈាមក្រហម ដែលនាំទូរជាតិខ្ពស់ទៅផ្នែកនានា នៃរាងកាយ។ ជម្ងឺលោហជាតិអេដ ធ្វើអោយការបង្កើត គោលការណ៍ នៅក្នុងរាងកាយយើងថយចុះ ដែលជា មូលហេតុបណ្តាលអោយមានជម្ងឺខ្លះឈាម។ ជម្ងឺខ្លះឈាម នេះធ្វើអោយយើង**អស់កម្លាំងច្រើនជាងធម្មតា**។ តែទោះ ជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មនុស្សភាគច្រើនដែលមានជម្ងឺ លោហជាតិអេដ H នេះ អាចមានភាពធំធេង លូតលាស់ ជាធម្មតា ហើយមានជីវិតរស់នៅរហូតដល់ពេញវ័យ។

តើហេតុអ្វីបានជាការដឹងយល់អំពីជម្ងឺលោហជាតិ អេដ H ជាសារៈសំខាន់?

ជម្ងឺលោហជាតិអេដ អាចធ្វើអោយមានជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ បើសិនជាអ្នកជម្ងឺប្រើថ្នាំពេទ្យជំពាក់ខ្លះៗ និងសារជាតិគីមី (សូមអានបញ្ជីរាយឈ្មោះ)។ ថ្នាំពេទ្យ និងសារជាតិគីមីទាំងនេះ អាចធ្វើអោយកោសិកាក្រហមឆ្ងាយ ដែលជាបុព្វហេតុមួយ ពុំគួរអោយកើតមានឡើង ចំពោះអ្នកដែលមានជម្ងឺលោហជាតិអេដ H ជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរអាចកើតមានឡើងផងដែរ បើសិនអ្នកជម្ងឺក្តៅខ្លួនខ្លាំង។ នៅពេលដែលអ្នកជម្ងឺឈឺ សិត្តណ្តាតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ហើយបើសិនជាមានដំបៅលោក ត្រូវតែព្យាបាលជាបន្ទាន់ ដើម្បីជៀសវាងពីការក្តៅខ្លួនខ្លាំង។ បើសិនជាអ្នកប្រើថ្នាំពេទ្យ និងអប្ស សារជាតិគីមីដែលបានរាយឡើង ឬបើសិនជាអ្នកក្តៅខ្លួន និងអប្ស មានលក្ខណៈសញ្ញាភាគណាមួយដូចបានរាយឡើង នៅទំព័រខាងក្រោយនេះ សូមទាក់ទងនិងវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់អ្នក ឬក្រសួងសុខាភិបាលជាបន្ទាន់។

មានជម្ងឺប្រភេទមួយទៀតដែលមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះ ជម្ងឺនេះមានឈ្មោះថាជម្ងឺលោហជាតិអេដដុះឡើងជាប្រក្រតី Hemoglobin H-Constant Spring (H-CS) ។ អ្នកដែលមានជម្ងឺនេះ នឹងមានផលវិបាកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ។ ផលវិបាកទាំងនោះមានរួមទៅដោយ សេរ៉ាភ្នែកអណ្តើករកឡើងធំ (ប្រហែលជាត្រូវការ ការព្យាបាល) និងអប្ស ត្រូវការ ការបញ្ចូលឈាមម្តងមួយកាល ឬជាប់រហូត។ ដើម្បីធ្វើការវិនិច្ឆ័យ រោគ ទៅលើជម្ងឺលោហជាតិដុះឡើងជាប្រក្រតីនេះ Hgb H-CS ការធ្វើតេស្តស្តីពីសេស និងត្រូវធ្វើឡើងទៅលើគោលិកាបង្កើតពូជពង្ស (DNA) ។

បើសិនជាលោកអ្នកមានសំណួរ អំពីថ្នាំពេទ្យ ឬម្ហូបអាហារ ដែលបណ្តាលអោយមានជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ សូមទូរស័ព្ទទៅវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់អ្នក ឬមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាលជម្ងឺខ្លះគោលិកាពីកំណើតតំបន់រដ្ឋកាលីហ្វ័រនីញ៉ាខាងជើង Northern California Thalaseemia Center (៥១០) ៤២៥-៣៣៤៧។

ថ្នាំពេទ្យដែលត្រូវជៀសវាង សំរាប់អ្នកជម្ងឺ ដែលមានជម្ងឺលោហជាតិអេដ :

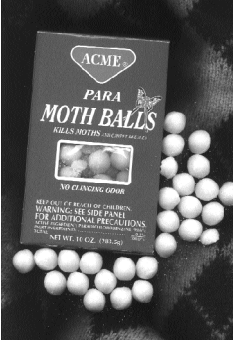
ថ្នាំរោគក្រិនចាញ់ Primaquine* Chloroquine*	ថ្នាំផ្សះឯទៀត Nalidixic Acid (NegGram) Nitrofurantoin (Furadantin)
*បើចាំបាច់អាចប្រើបានដោយ បន្ថយកំរិតថ្នាំហើយនៅក្រោម ការពិនិត្យថែទាំរបស់គ្រូពេទ្យ	Furazolidone (Furaxone)
Hydroxychloroquine Sulfate	Chloramphenicol β -aminosalicylic acid Ciprofloxacin Doxycycline
ថ្នាំរោគរបេង Isoniazid Rifampin	ថ្នាំប្រឆាំងជាតិដែក Pyrimethamine
ថ្នាំមានសារជាតិសុលហ្វា Sulfacetamide (ថ្នាំភ្នែក) Sulfanilamide	ថ្នាំផ្សេងៗទៀត Vitamin K analogues* *1mg Menadiol o.k parenter dly
Sulfamethoxazole (Gantanol)	Phenazopyridine (Pyridium)
Sulfapyridine	Toluidine Blue (សំរាប់ជ្រលក់ពណ៌)
Sulfasalazine (Salicylazosulfapyridine)	Methylene Blue (សំរាប់ជ្រលក់ពណ៌)
Sulfisoxazole (Gantrisin)	Trinitrotoluene (TNT)
Dapsone	Quinidine Gluconate Naphatalene
ថ្នាំចំបាត់ការឈឺចុកចាប់ Aspirin*	ម្ហូបអាហារ សំរែលក់ហ្វាវ៉ា Fava Beans
*ប្រើថ្នាំដែលពុំមានជាតិអាស៊ីត តាមិណូហ្វីនីនូសរិញ	
Phenacetin*	
*ប្រើបានមួយដងមួយកាល	
Acetanilide	

source: Bull WHO 1989,Beutler 1994

នៅពេលដែលអ្នកមានការណាត់ ដូចជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិត ឬនៅពេលដែលអ្នកទៅបន្ទប់សង្គ្រោះពេលមានស្ថានភាព មួយយកបញ្ហារាយឈ្មោះថ្នាំពេទ្យនេះទៅជាមួយ។ ជាភារសំខាន់ណាស់ ដែលអ្នកបង្ហាញនូវបញ្ហារាយឈ្មោះថ្នាំនេះ មុនពេលវេជ្ជបណ្ឌិត ចេញបទបញ្ជាអោយទិញថ្នាំ។

ថ្នាំក្រឡាត និងសរែលក់ឈ្មោះហ្វាវ៉ា ជាសារៈជាតិពីរបែប ដែលអាចបណ្តាលមានជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ អ្នកត្រូវជៀសវាងពីសារជាតិទាំងពីរបែបនេះ

ថ្នាំក្រឡាត MOTH BALLS (មានជាតិ Naphatalene) :



ក្មេងដែលមានជម្ងឺលោហជាតិអេដ ហើយលេប ឬហិតថ្នាំក្រឡាតនេះដោយចៃដន្យ អាចបណ្តាលអោយមានគ្រោះថ្នាក់ និងបណ្តាលអោយមានជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ។ **សូមកុំទុកថ្នាំក្រឡាតនេះនៅក្នុងផ្ទះរបស់អ្នក** បើកូនរបស់អ្នកលេបថ្នាំ

ក្រឡាតនេះដោយចៃដន្យ សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលជាបន្ទាន់។

សរែលក់ហ្វាវ៉ា (Fava Beans) :



សរែលក់ហ្វាវ៉ាជាសរែលក់ធំម្យ៉ាងដែលទទួលបានដោយស្មោរ ឆា ឬច្រូន។ **សរែលក់នេះមានគ្រោះថ្នាក់ជាចិបុគ្គល** ហើយអាចបណ្តាលអោយអ្នកជម្ងឺដែលមានរោគលោហជាតិអេដ H នេះ ទទួលនូវជម្ងឺខ្លះឈាមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ។ ដំណើរការនៃការបង្កើត និងការបក្សាសារ

ជាតិគីមីធ្វើអោយស្រទាប់ស្មើនៃកោសិកាឈាមក្រហមឆ្ងាយ ហើយបាត់បង់លោហជាតិទាំងអស់ដែលនៅក្នុងកោសិកាឈាមក្រហម។ ត្រូវជៀសវាងពីលំអងដែលចេញពីសរែលក់ហ្វាវ៉ានេះ។ **សរែលក់ឯទៀតដូចជាសរែលក់ខ្មៅ សរែលក់ស្បែង សរែលក់បារាំង និងសរែលក់កូរ កុំមានគ្រោះថ្នាក់ទេ។**